

Pieśń XII (Nie masz, i po drugi raz nie masz wątpliwości...)

JAN KOCHANOWSKI

PIEŚNI, KSIĘGI WTÓRE

*Pieśń XII*¹²

Nie masz, i po drugi raz nie masz wątpliwości,
Żeby cnota miała być kiedy bez zazdrości:
Jako cień nieodstępny ciała naszluduje³,
Tak za cnotą w też tropy zazdrość postępuje.

Nie może jej blasku znieść ani spojrzeć w oczy,
Boleje, że kto przed nią kiedy wysszej skoczy;
A iż baczy po sobie⁴, że się wspinać próżno,
Tęgo ludziom uwłóczy⁵, w czym jest od nich różno⁶.

Ale człowiek, który swe Pospolitej Rzeczy
Służby oddał, tej krzywdy nie ma mieć na pieczy⁷;
Dosyć na tym, kiedy praw⁸, ani niesie wady;
Niechaj drugi boleje, niech się spuka jady⁹.

Cnota (tak jest bogata) nie może wziąć szkody¹⁰
Ani się też ogląda na ludzkie nagrody;
Sama ona nagrodą i płacą jest sobie
I krom nabytych przypraw¹¹ świetna w swej ozdobie.

A jeśli komu droga otwarta do nieba,
Tym, co służą ojczyźnie. Wątpić nie potrzeba,
Że co im zazdrość ujmie, Bóg nagradzać będzie,
A cnota kiedykolwiek miejsce swe osiedzie¹².

¹Ks. 1, Pieśń XII — pierwodruk pieśni pt. *O statecznym szludze R[zeczy] P[ospolitej]* w zbiorze *Pieśni trzy* (1580). [przypis redakcyjny]

²W przypisach gwiazdką oznaczono wyrazy, które są używane do dziś, ale których znaczenie w *Pieśniach* jest odmienne od znaczenia obecnego. [przypis edytorski]

³cień (...) *ciała naszluduje* — cień idzie za ciałem, jest ściśle związany z ciałem. [przypis redakcyjny]

⁴*baczy po sobie* (daw.) — patrząc na siebie, zdaje sobie sprawę. [przypis redakcyjny]

⁵*uwłóczyć* (daw.) — odmówić. [przypis redakcyjny]

⁶*jest od nich różno* (daw.) — różni się od nich; różno: różne. [przypis redakcyjny]

⁷*tej krzywdy nie ma mieć na pieczy* (starop.) — ma nie dbać, nie troszczyć się o tę krzywdę. [przypis redakcyjny]

⁸*praw* (daw.) — prawy, niewinny. [przypis redakcyjny]

⁹*niech się spuka jady* (starop.) — niech pęknie od jadów (tj. ze złości). [przypis redakcyjny]

¹⁰*wziąć szkody* (starop.) — ponieść szkody. [przypis redakcyjny]

¹¹*przyprawa* (starop.) — ozdoba. [przypis redakcyjny]

¹²*miejsce swe osiedzie* (starop.) — zajmie godne siebie (czy: należne sobie) miejsce. [przypis redakcyjny]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesni-ksiegi-wtore-piesn-xii>

Tekst opracowany na podstawie: Pieśni Jana Kochanowskiego księgi dwoje, Drukarnia Łazarzowa, Kraków, 1586

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska, Piotr Wilczek.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.